

**RELEVANTA FACTORILOR
EDUCATIVI IN
VALORIFICAREA
POTENȚIALULUI
CAPITALULUI UMAN**

**Vlaicu-Popa Marius-Eremia, lector
universitar, drd.**

**Universitatea „Constantin Brâncuși”
din Târgu Jiu**

Building a long lasting development strategy involves, among other factors, some measures to be identified that will help preserving, growing and revaluating all the resources a country has. The human resources, defined as „all the persons from a certain area that are considered from a quantitative and qualitative point of view” turn into a priority because a country evolves through its people and especially for its people.

Dacă din punct de vedere cantitativ evaluarea resurselor umane ale unei țări nu ridică probleme deosebite, calitatea acestora a reprezentat o preocupare constantă (mai ales în ultimele decenii) și una dintre temele centrale ale politicilor publice din multe țări.

De regulă, analiza din punct de vedere calitativ a resurselor umane presupune evaluarea nivelului de pregătire școlară și profesională a populației, starea de sănătate a acesteia, gradul de coeziune, stabilitatea socială etc. Primele două aspecte - nivelul de pregătire școlară și profesională

**THE RELEVANCE OF
EDUCATION FEATURES IN
ENHANCING THE HUMAN
POTENTIAL**

**Vlaicu-Popa Marius-Eremia,
University Lecturer, Phd. Candidate**

**University „Constantin Brâncuși”
from Târgu-Jiu**

Building a long lasting development strategy involves, among other factors, some measures to be identified that will help preserving, growing and revaluating all the resources a country has. The human resources, defined as „all the persons from a certain area that are considered from a quantitative and qualitative point of view” turn into a priority because a country evolves through its people and especially for its people.

If a quantitative evaluation of human resources is not so difficult, their quality has represented a permanent concern during the last decades and one of the central themes of public policies from many countries.

A qualitative analysis of human resources supposes an evaluation of educational and vocational level of population, health condition, cohesion level, social stability etc. The first two aspects (educational and vocational level and health condition) represent the human capital,

și starea de sănătate – formează capitalul uman, în timp ce al treilea aspect este o componentă a capitalului social.

Deși implică și aspecte care țin de starea de sănătate a populației, capitalul uman este definit cel mai adesea ca reprezentând "cunoștințele, calificările, competențele și alte calități deținute de un individ și necesare activității economice" (OCDE, 1998). Dat fiind faptul că majoritatea cunoștințelor, competențelor, calificărilor se însușesc în școală, prin intermediul procesului instructiv-educativ, educației i-a fost recunoscut rolul determinant pe care-l are în acumularea și dezvoltarea capitalului uman și, în consecință, în dezvoltarea economică a unei țări. Pentru ca efectele educației asupra dezvoltării capitalului uman și celei economice să fie maxime trebuie respectate anumite condiții:

- cantitatea și calitatea educației măsurate în număr de ani de studiu, procentul din PIB alocat educației, rata de participare școlară, rezultatele, performanțele școlare să fie ridicate iar oferta educațională să corespundă cerințelor actuale și de perspectivă ale pieței forței de muncă;
- existența unui mediu socio-economic și politic stabil și un ritm de creștere economică accelerat;
- ocupația să corespundă nivelului de pregătire școlară și profesională al individului.

În materialul de față vom analiza măsura în care la nivelul societății românești sunt îndeplinite aceste condiții în scopul evidențierii locului și rolului pe care-l are educația în dezvoltarea capitalului uman în România.

Volumul cheltuielilor cu educația diferă nu numai de la o țară la alta, ci și de la un individ la altul și sunt în măsură să ofere o imagine atât asupra capacității unei țări de

while the third is part of social capital.

Although it involves aspects of health condition, the human capital is most of the time defined as representing „all knowledge, qualifications, competences and other qualities a person has, necessary in economic activities” (OCDE, 1998). The important role of education in contributing to human capital and economy development was recognized as a consequence of the fact that most of the skills, qualifications, knowledge are assimilated in school through the educational process. In order to maximize the effects of education on human capital and economic development, the following conditions must be respected:

- The quantity and the quality of education measured in years of study, the percentage of education in Gross Domestic Product (GDP), the school participation rate, the results and the performances must be high and the educational offer must correspond to the current and future demands of labour market;
- The existence of a stable socio-economic environment and a fast rate of economic growth;
- The profession must correspond to the level of school or vocational education.

In this present work we will analyse to what extent the Romanian society fulfils these conditions so that we can underline the place and the role education has in developing the human capital.

The educational expenses volume varies from one country to another, from one person to another and it can offer an image over the capacity a country has to sustain human capital development and over the position this has in the long term development strategy. The role of the state, of the government in total or partial financing of education has become more important giving the insecure and low level

a susține dezvoltarea capitalului uman, cât și asupra locului pe care-l ocupă acesta în strategiile de dezvoltare pe termen lung. Faptul că la nivel individual cheltuielile alocate educației sunt nesigure și variabile a condus la accentuarea rolului statului, al guvernului în finanțarea educației, fie în totalitate, fie parțial.

În România, învățământul este gratuit la toate nivelurile sale iar accesul la educație este garantat prin lege tuturor persoanelor indiferent de sex, naționalitate, religie sau mediul de proveniență. A devenit însă evident faptul că, în condițiile unei situații economice deficitare existența doar a unei legislații favorabile educației rămânește este insuficientă.

of educational expenditures per-person.

In Romania, education, regardless the level, is free of charge and the access to education is equally guaranteed by the law to all the persons, it doesn't matter the sexe, nationality, religion or the provenience environment. So, it became obvious that, giving the economic deficit, the singular existence of a favourable legislation for the Romanian education is not enough.

Tabel 1: Educational expenditure relative to GDP and public expenditure (%)

Tabelul nr.1: Ponderea cheltuielilor pentru educație (cheltuieli din PIB și cheltuieli publice) (%)

Cheltuieli pentru educația în România	1989	1996	2000	2002	2005
Cheltuieli din PIB (%)	2,2	3,5	3,4	3,6	3,9
Cheltuieli publice (%)	7,1	10,4	8,1	8,3	8,4

Educatio nal expendit ure in Romania	1989	1996	2000	2002	2005
Education al expenditu re in GDP (%)	2,2	3,5	3,4	3,6	3,9
Public expenditu re (%)	7,1	10,4	8,1	8,3	8,4

Source: National Institute of Statistics, Public Finance Ministry

Surse: INS, Ministerul Finanțelor
Publice

Un alt aspect legat de finanțarea educației este cel legat de modul de distribuire al cheltuielilor pe niveluri de învățământ. Este cunoscut faptul că finanțarea totală a învățământului primar și secundar este mult mai avantajoasă pentru societate decât pentru individ: un nivel ridicat de alfabetizare, creșterea gradului de

An other aspect regarding education financing refers to the way expenses are distributed on education levels. It is known that a total financing of the primary and secondary school is much more advantageous for the society that for the individual: a high level of education, a growing rate of social and economic participation of population, an improvement of family life quality and better health conditions. For this reason, the primary and secondary education is free of charge in a large number of countries and the time limit

participare socială și economică al populației, îmbunătățirea calității vieții de familie și a stării de sănătate etc. Din acest motiv, în foarte multe țări învățământul primar și secundar este gratuit, durata obligatorie de școlarizare fiind mare. Investițiile în învățământul superior au un grad mai ridicat de rentabilitate în plan individual decât la nivel de societate, în special prin creșterea veniturilor salariale în viitor. Astfel, o mare parte a costurilor cu învățământul superior sunt suportate de către individ.

Deciziile privind distribuția cheltuielilor pe niveluri de învățământ trebuie să țină însă cont și de specificul societății.

Tabelul nr.3: Ponderea cheltuielilor pentru învățământ, pe niveluri de educație, în totalul cheltuielilor pentru educație (%)

Învățământul / Anul	2001	2003	2005	Education / Year	2001	2003	2005
Preșcolar	13,20	13,82	14,24	Pre-school	13,20	13,82	14,24
Primar	19,71	20,72	20,64	Primary school	19,71	20,72	20,64
Gimnazial	34,39	31,71	31,04	Gymnasium	34,39	31,71	31,04
Liceal profesional	32,32	32,94	27,23	Secondary / vocational school	32,32	32,94	27,23
Superior	61,31	61,72	62,21	University	61,31	61,72	62,21

Sursa: CNFIPS, MEdC.

După cum se observă, în România distribuția cheltuielilor cu educația este una inegală fiind favorizat învățământul superior. În aceste condiții, chiar dacă învățământul este gratuit la toate nivelurile, capacitatea sistemului de a cuprinde și menține în școală o perioadă cât mai mare de timp întreaga populație de vârstă școlară este diminuată.

Tabelul nr.3: Rata brută de cuprindere în învățământ (%)

is long. In superior education, investments are more profitable at the individual level compared to the society level, because it induces a salary growth in the future. Thus, an important percentage of the educational costs during the university are endured by the individuals.

Decisions regarding distribution of expenses on each level of education must take into account the specific features of the society.

Tabel 2: Educational spending, on each level, in total educational spending (%)

Source: CNFIPS, Research and Education Ministry

As we have noticed, in Romania, educational expenses are unequally distributed for the superior education's benefit. In these conditions, even if education is free of charge at every level, the system capacity to cover and maintain all the population of school age for a longer period of time has diminished.

Forme de învățământ	1990	1995	2000	2003	2005
Învățământ preșcolar	lipsă date	lipsă date	66,1	71,8	73,0
Învățământ primar	90,8	92,4	100,3*	109,1*	107,9*
Învățământ gimnazial	91,4	88,9	94,7	93,5	94,0
Învățământ liceal și profesional	90,7	76,1	71,4	74,4	76,4
Învățământ superior	10,6	12,5	27,7	37,9	40,2

* procentul depășește 100% datorită copiilor ce repetă anul.

Surse: MEEdC, INS 2003-2007.

Rata de cuprindere în învățământ este mai scăzută pe măsură ce înaintăm spre niveluri superioare de educație, adică tocmai la acele niveluri cărora le sunt alocate un volum mai mare de cheltuieli.

În timp ce în unele state dezvoltate din punct de vedere economic (de exemplu China) învățământul primar și cel secundar sunt generalizate (doar copiii cu probleme deosebite de sănătate psihică sau fizică, copiii emigranților sau delicvenții nu frecventează școala), în România procentul de participare școlară este, doar la nivel primar, apropiat de 100%. La aceasta se adaugă și reducerea duratei obligatorii de școlarizare (de la 10 ani în 1989 la 8 ani până în anul 2004 când s-a prelungit la 9 ani) în condițiile în care la nivelul UE tendința este aceea de prelungire a duratei obligatorii de școlarizare.

Impactul acestor oscilații asupra nivelului general de instruire al populației este cu atât mai puternic cu cât în perioade de recesiune economică cererea de educație din partea populației precum și încrederea în instituțiile de învățământ sunt de regulă, scăzute. În aceste condiții, chiar dacă parcurgerea învățământului obligatoriu

Tabel 3: Registration gross rate in education (%)

Education levels	1990	1995	2000	2003	2005
Pre-school education	lipsă date	lipsă date	66,1	71,8	73,0
Primary education	90,8	92,4	100,3*	109,1*	107,9*
Gymnasium	91,4	88,9	94,7	93,5	94,0
Secondary and vocational education	90,7	76,1	71,4	74,4	76,4
University	10,6	12,5	27,7	37,9	40,2

* the percentage exceeds 100% because of the children that remain for the second year in the same class.

Source: Research and Education Ministry, National Institute of Statistics 2003-2007.

The registration rate becomes lower as we advance to superior levels of education that benefit from a higher volume of expenses.

While in some of the most developed countries (for example China) primary and secondary education is general (except for children with mental or physical disabilities, children of emigrants or delinquents do not attend classes), in Romania the participation rate tends to reach 100% only at primary level. We can add another mention to these aspects regarding the reduction of compulsory schooling (from 10 years in 1989, to 8 years till 2004 and 9 years in the present) while the European tendency is to extend this

asigură achiziționarea cunoștințelor și competențelor de bază (scris, citit), intrarea pe piața forței de muncă a absolvenților de învățământ obligatoriu va limita posibilitatea recuperării investițiilor în bani și timp în educație, atât la nivel individual cât și societal.

Dacă la cei care nu finalizează decât învățământul obligatoriu adaugăm copiii de 7-14 ani care nu sunt cuprinși în nici o formă de pregătire școlară, posibilitatea acumulării și dezvoltării capitalului uman în România se va diminua în viitor.

Astfel, inegalitățile în distribuția cheltuielilor cu educația accentuează inegalitățile sociale în plan intern și afectează dezvoltarea economică a țării comparativ cu celelalte state din Europa.

Există opinia potrivit căreia un învățământ de calitate este mult mai important în dezvoltarea economică a unei țări decât un număr mare de ani de școlarizare. Studiile realizate la nivelul țărilor OCDE, care au vizat relația dintre rezultatele obținute la testele internaționale (științe, matematică, lectură) și nivelul de dezvoltare economică al fiecărei țări participante, au demonstrat că un nivel înalt al performanțelor educaționale se asociază cu un grad ridicat de dezvoltare economică.

De asemenea, s-a observat că în țările unde rezultatele la teste sunt ridicate, și numărul de ani de școlarizare este mai mare decât în celelalte state participante. Această situație se datorează nu numai faptului că majoritatea țărilor au prelungit durata obligatorie de școlarizare, ci și pentru că elevii care beneficiază de un învățământ de calitate obțin un randament crescut în activitatea școlară și cea mai mare parte dintre ei optează pentru continuarea studiilor. Astfel, atât cantitatea cât și calitatea educației sunt factori determinanți ai acumulării de capital uman și ai creșterii economice dar calitatea educației s-a dovedit ca fiind mai importantă.

Rezultatele obținute de elevii români,

period.

The impact of these variations on population's general level of instruction is as strong as the education demands and the confidence in educational institutions become lower during this period of economic recession. Thus, even if the compulsory education provides the fundamental knowledge and skills (reading, writing), the labour market penetration by the graduates will limit time and money investment recovery at both individual and society level.

If we add all the children aged between 7 and 14 years that do not attend any form of education to pupils that manage to graduate only from the compulsory education, the possibility to develop the human capital will be even lower in the future.

Thus, all these inequalities in educational expenditures distribution stress social internal inequalities and affects economic development of a country compared to other states of Europe.

There are opinions according to which in a state economic development a qualitative education is more important than a high number of schooling years. The studies made for the OCDE countries that analyzed the relation between the results obtained in international contests and the level of economic development of each participant country showed that a high level of performances is associated with a high level of economic development.

It was also showed that countries with best results have longer periods of schooling. This situation is due not only to the fact that most of the countries extended the compulsory period of schooling, but pupils that benefit from a qualitative education obtain a higher efficiency and most of them choose to continue to study. Thus, both education quality and quantity are important factors of human capital formation and economic growth, but it was

atât la testele internaționale cât și la cele naționale, nu se ridică la nivelul așteptărilor. O parte dintre performanțele atinse de elevii români din învățământul preuniversitar la testele naționale (1999 și 2000) sunt prezentate și analizate în studiul de impact "Școala la răscruce. Schimbare și continuitate în curriculumul învățământului obligatoriu" (Vlăsceanu L., 2002).

Pentru toate cele trei niveluri de învățământ (primar, gimnazial, secundar) sunt valabile următoarele concluzii:

- elevii români obțin performanțe ridicate în cazul obiectivelor care vizează receptarea, recunoașterea și reproducerea cunoștințelor însușite;
- testele de la limba și literatura română au demonstrat că un procent important dintre elevii învățământului preuniversitar nu știu să utilizeze corect semnele de punctuație și ortografie, să redacteze un scurt text scris;
- cele mai scăzute performanțe au fost obținute în cazul obiectivelor privind aplicarea, utilizarea corectă a cunoștințelor însușite în situații concrete, context nou.

Studiile comparative asupra calității educației realizate în țările aflate în tranziție și cele cu o economie dezvoltată evidențiază faptul că această problemă este una cu care se confruntă majoritatea țărilor Europene Centrale și de Est. Comparativ cu colegii lor din Canada, Franța, Israel, Marea Britanie elevii din Ungaria, Slovenia și fostele state ale Uniunii Sovietice au demonstrat o mai bună cunoaștere a faptelor dar o capacitate redusă a utilizării cunoștințelor în context nou, diferit.

Specialiștii sunt de părere că un sistem de învățământ care nu dezvoltă la elevi capacitatea de a valorifica cunoștințele în diverse situații concrete, creativitatea, spiritul inovator nu pot fi considerate sisteme de învățământ de calitate, eficiente. Absolvenții cărora le vor lipsi astfel de aptitudini sunt expuși riscului șomajului,

the quality of education that proved to be the most important.

The results of Romanian pupils at both national and international contests do not meet the level of expectations. Some of the performances obtained by Romanian pupils at national tests (1999 și 2000) are presented and analysed in the study „The School in the Crossroad. Changes and Continuity in Compulsory Education Curriculum” (Vlăsceanu L., 2002).

The next conclusions are available for all three education levels (primary schools, gymnasium, secondary schools):

- Romanian pupils obtain high performances when they have to prove that they can recognize and reproduce all kind of knowledge already taught;
- Tests in Romanian grammar and literature have showed that a significant percentage of pre-university pupils do not know how to use correctly punctuation marks or to write a short text;
- The lowest performances have been obtained when trying to apply knowledge to new concrete situations or contexts.

Comparative studies on quality in education in transition and developed countries have showed that this problem is common to most of the countries of Central and Eastern Europe. Compared to their colleagues from Canada, France, Israel, Great Britain, pupils from Hungary, Slovenia or the states of ex-Sovietic Union proved to have a higher level of knowledge, but a low capacity of using them in a different context.

Specialists agree that an educational system that does not teach the students how put into practice their knowledge, that does not sustain creativity or innovative spirit cannot be considered as an efficient, qualitative system. Graduates that do not possess these skills are exposed to

excluderii sociale, sărăciei.

Investițiile în educație rămân ineficiente dacă nu sunt însoțite de o strategie de dezvoltare socio-economică adecvată. Devine astfel important îndeplinirea și a celorlalte două condiții: stabilitatea mediului socio-economic și politic, un ritm de creștere economică accelerată și existența unei relații directe între venituri, ocupații și nivel de pregătire școlară și profesională.

unemployment, social exclusion or poverty.

Investments in education continue to be unefficient if they are not integrated in an adequate socio-economic development strategy. Thus, other conditions have become important: stability in the socio-economic and political environment, a fast rate of economic growth and a direct relation between incomes, occupations and educational or vocational formation.

Bibliografie:

1. Barro R., *Éducation et croissance économique*, www.OCDE.org;
2. Gal D., *Educatia si mizele ei sociale*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002;
3. Perț S. (coord.), *Evaluarea capitalului uman. Coordonate startegice ale evoluției pieței muncii în România*, IRLI, București, 1997;
4. Perț S., *Capitalul uman - factor-cheie al creșterii economice durabile. Convergențe și disparități*, în *Probleme economice*, nr. 22-23-24/2001, Centrul de Informare și Documentare Economică, București, 2001;
5. Schuller T., *Les rôles complémentaires du capital humain et du capital social*, www.OCDE.org;
6. Vlăsceanu L. (coord.), *Școala la răscruce. Schimbare și continuitate în curriculumul învățământului obligatoriu. Studiu de impact*, Editura Polirom, Iași, 2002;

Bibliography:

1. Barro R., *Éducation et croissance économique*, www.OCDE.org;
2. Gal D., *Education and its Social Stakes*, Dacia Publisher, Cluj-Napoca, 2002;
3. Perț S. (coord.), *Evaluating the Human Capital. Strategic Coordinates of labour Market Evolution in Romania*, IRLI, București, 1997;
4. Perț S., *Human Capital – a Key-Factor of Durable Economic Growth. Convergeces and disparities*, in *Economic Problems*, nr. 22-23-24/2001, Economic Information and Documentation Center, București, 2001;
5. Schuller T., *Les rôles complémentaires du capital humain et du capital social*, www.OCDE.org;
6. Vlăsceanu L. (coord.), *The School in the Crossroad. Changes and Continuity in Compulsory Education Curriculum*, Polirom Publishing House, Iași, 2002;